

СЕРЕДНЬОТЕМПЕРАТУРНИЙ СИНТЕЗ ТА ЕЛЕКТРОХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ НАНОКОМПОЗИТУ «С/LiFePO₄» - КАТОДУ ЛІТІЙ- ІОННОГО АКУМУЛЯТОРА

О.В. Потапенко¹, Ю.О. Тарасенко², М.Т. Картель², Е.В. Панов¹,
А.В. Потапенко³, В.А. Галагуз¹

¹Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського НАН України,
03680 Київ 142, просп. Палладіна 32/34;

²Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка Національної академії наук України,
вул. Генерала Наумова, 17, Київ, 03164, Україна;

³Міжвідомче відділення електрохімічної енергетики НАН України, 03142, Київ,
просп. Акад. Вернадського 38а

Запропоновані методики середньотемпературного синтезу в розплавах LiNO₃ і NaCl-KCl нанокристалів «С/LiFePO₄» - катодного матеріалу для літій-іонного акумулятора. Показано, що утворюються порошки з середнім розміром частинок ~18 нм зі структурою олівіну та з фрагментами карбону на поверхні. Електрохімічне тестування зразків показало наступні характеристики: опір електроду та переносу заряду 75 і 100 Ом, коефіцієнт дифузії літію - $4 \cdot 10^{-13}$ см²/с, зарядна ємність 140 мА·год/г при струмі 30 мА/г та піках напруги 3,1 і 3,7 В. Ключові слова: синтез у розплавах, літійферумфосфат, наноккомпозит, дифузія літію, зарядна ємність.

Вступ

Матеріали на основі літійферумфосфату (LiFePO₄) на сьогодні є одними з кращих для катодів комерційних літій-іонних акумуляторів [1]. Однак при зарядці та розрядці такого катода струмом високої густини залишаються проблеми через низькі значення електронної провідності кристалів LiFePO₄ і швидкості дифузії літію. Згідно з даними літератури [2–8], застосовані для оптимізації функціональних властивостей LiFePO₄ підходи, базуються на зміні складу та структури кристалів LiFePO₄ і не усувають усіх проблем катода та суттєво ускладнюють технологію його отримання.

На основі аналізу робіт попередників нами були сформульовані [9] нові напрями отримання ефективного катодного матеріалу: середньотемпературний синтез LiFePO₄ нанометрових розмірів у кристалічній формі без застосування додаткової термообробки; формування дефектної структури шляхом заміщення Fe²⁺ деякими d-металами в катіонній підгратці LiFePO₄ та створення в процесі кристалізації LiFePO₄ наноккомпозита з високопровідним вуглеграфітом «С/LiFePO₄». Як показали наші дослідження [9], більшість цих задач можна розв'язати використанням рідиннофазового синтезу катодного матеріалу в розплаві солей літію при 400–700 °С.

Як показано [9–11], більшість цих завдань можна розв'язати, використовуючи рідиннофазовий синтез катодного матеріалу в розплаві неорганічних солей при помірних температурах: запропоновані різні шляхи проведення процесу середньотемпературного синтезу нанокристалічного LiFePO₄. У першому з них реалізований іонний обмін NH⁴⁺ прекурсором NH₄FePO₄ при 450 °С у розплаві LiNO₃ (реакційне середовище) на Li⁺. Другий – включає дві стадії: утворення в розплаві реакційно-активної частинки O²⁻ для підвищення основності розплаву та взаємодію O²⁻ з аніоном P₂O₇⁴⁻ з метою утворення активної форми PO₄³⁻, яка бере участь в обмінній реакції з розплавом. У третьому використовується безпосередня взаємодія прекурсорів

(Li_2CO_3 , $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$, FeC_2O_4 , NH_4FePO_4 , LiCl , FePO_4) у розплавах LiNO_3 при $450\text{ }^\circ\text{C}$ і KCl-NaCl при $650\text{--}700\text{ }^\circ\text{C}$.

Рідиннофазовий синтез у сольових розплавах має ряд принципових відмінностей [9–11] у порівнянні з відомими способами, що використовуються у виробництві комерційного LiFePO_4 („золь-гель”-метод і осадження у водному розчині з подальшою термообробкою, твердофазний синтез при $800\text{--}1200\text{ }^\circ\text{C}$ та ін.). У випадку з розплавами це: м'які умови синтезу, висока розчинність прекурсорів Li , Fe , P , можливість утворення зон локального пересичення, які сприяють осадженню нанокристалів LiFePO_4 . Високі швидкості транспортних стадій та реакцій взаємодії прекурсорів Li , Fe , P у розплаві перешкоджають утворенню великих кристалів у реакційному середовищі, сприяють гомогенності LiFePO_4 за складом і монодисперсністю, а низька розчинність LiFePO_4 в розплаві забезпечує високий вихід LiFePO_4 . При цьому в процесі синтезу одночасно відбуваються осадження LiFePO_4 , його кристалізація та карбонізація на нанокристалах LiFePO_4 карбонвмісного прекурсора. Останній необхідний для отримання нанокомпозиту « C/LiFePO_4 » і підбирається за близькістю його температури карбонізації та температури синтезу LiFePO_4 . Реакційним середовищем у нашому випадку були нітратні та хлоридні розплави, в які вводяться прекурсор Li , Fe і P , а також карбонвмісні добавки (сахароза, глюкоза, високомолекулярні спирти).

Застосовували два прийоми для формування карбонвмісних нанокомпозитів « C/LiFePO_4 »: додавання до катодного матеріалу дисперсного вуглецю (carbon black), або осадження вуглецевого покриття на зернах LiFePO_4 шляхом піролізу в розплаві карбонвмісних прекурсорів (сахароза, глюкоза, аскорбінова кислота та ін.). Для отримання форм « $\text{C/LiM}_x\text{Fe}_{1-x}\text{PO}_4$ » (заміщення в катіонній підгратці Fe^{2+} іонами Cr , Mn , Co та ін. в кількості 1-3 % ат.) використовували ту ж схему синтезу; при цьому як прекурсор допанта застосовували оксигенвмісні сполуки зазначених металів.

На циклічних вольтамперограмах для катоду на основі LiFePO_4 помітні гострі піки при потенціалах 3,5 і $-3,35\text{ В}$. Це свідчить, що інтеркаляція/деінтеркаляція літію в синтезований катодний матеріал відбувається в оборотних умовах у вузькому інтервалі потенціалів, тобто в отриманому матеріалі створені сприятливі умови для електродних процесів за участі літію. З розрядних характеристик цього катода в області напруг $2,5\text{--}4,0\text{ В}$ отримана розрядна ємність близько $130\text{ мА}\cdot\text{год}/\text{г}$ при струмі 3 С . Широке плато розряду при $3,3\text{ В}$ свідчить про наявність двофазної реакції між LiFePO_4 і FePO_4 . Отримані дані свідчать, що синтезований в сольових розплавах матеріал перевершує за функціональними властивостями (кінетика циклювання, оборотність реакції) відомі матеріали.

Отримані характеристики « $\text{C/LiM}_x\text{Fe}_{1-x}\text{PO}_4$ »-катодів обумовлені тим, що заміщення в катіонній підгратці нанокристалів LiFePO_4 частини заліза, наприклад на хром, приводить (за [1, 8]) до формування структурних дефектів, які полегшують дифузію літію в катодному матеріалі. Це прискорює процеси інтеркаляції/деінтеркаляції літію в фосфаті заліза, а на циклічних вольтамперограмах проявляється у вигляді високих катодних і анодних піків, які характеризують процеси інтеркаляції/деінтеркаляції як оборотні.

Мета цієї роботи – вивчення особливостей запропонованих рідиннофазових методів синтезу LiFePO_4 і композита C/LiFePO_4 , характеристика продуктів синтезу та тестування катодів на основі отриманих матеріалів.

Експериментальна частина

Для синтезу LiFePO_4 та композитів « C/LiFePO_4 » використовували солі $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$, NH_4FePO_4 , $\text{LiNO}_3\cdot 2\text{H}_2\text{O}$, LiCl , Li_2CO_3 , $\text{FeC}_2\text{O}_4\cdot 2\text{H}_2\text{O}$, FePO_4 , KCl , NaCl та сахарозу, глюкозу, фруктозу марок «ч.д.а.» та «х.ч.». Синтези проводили у

герметичному вакуумованому кварцовому реакторі з контрольованим інертним середовищем (аргон або аргон +5% H₂). Реактор міститься в електричній пічці фірми “Карболіт” з програмованим режимом нагрівання та охолодження (КУП БАЙТ ТРП 08-ТП7). У реакторі наплавляли солі нітратів (або хлоридів) і вносили прекурсор заліза, фосфору та вуглецьвмісних сполук. Розплав витримували при 400 °С (нітрати) або 600 °С (хлориди) протягом 6 год і розчиняли у дистильованій воді. Отриманий осад відмивали від солей шляхом декантації, виділяли з розчину центрифугуванням, висушували при 120 °С 2 год, після чого використовували для дослідження фізико-хімічних властивостей порошків та виготовлення катодної маси.

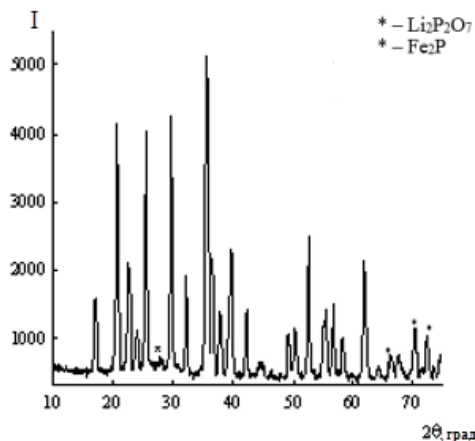
Для вивчення взаємодії прекурсорів при утворенні літійованих фосфатів застосовували деріватографію. Для характеристики продуктів синтезу (порошків фосфатів) використовували хімічний аналіз зразків, рентгенофазовий аналіз (ДРОН-ЗМ), для елементного дослідження використовували модуль типу JED 2300 електронного мікроскопу «JEOL JSM – 6060 LA»; цей самий мікроскоп використовували і для вивчення морфології порошків. Вольтамперометрія та імпедансні виміри виконані з використанням потенціостатів «IPC Compact» та «Autolab-30 PGSTAT302N» з модулем FRA (Frequency Response Analyzer). Швидкість сканування потенціалу становить 0,1 та 0,2 мВ/с. Спектри електрохімічного імпедансу електрода «C/LiFePO₄» вивчали у частотному діапазоні 10⁻³ – 10⁶ Гц. Керування модулем FRA виконували за допомогою програми «Autolab 4.9» при амплітуді змінної напруги на комірці 5 мВ і наступною обробкою даних у пакеті «Zview 2.0».

Для отримання плівкових катодів на диск з алюмінієвої фольги (або неіржавіючої сталі) завтовшки 100 мкм наносили катодну масу наступного складу: 80% активної речовини (літійований фосфат заліза) : 10% ацетиленової сажі (у разі відсутності органічних добавок): 10% PVDF (poly-1,1-difluoroethylene) у 1-метил-2-піролідоні. Електроди сушили у вакуумі при 120 – 140 °С впродовж 5–6 год. Анод – металічний літій, напресований на диск з мідної сітки. Операцію збирання комірки проводили у сухому боксі. Як електроліт використовували 1М розчин LiBF₄ в ЕС:ДМС (1:1), або пропіленкарбонаті, а також 0,6 М розчин біс(оксалато)борату літію (LiBOB) в еквімолярній суміші етиленкарбонату (ЕС) та диметилкарбонату (ДМС). Потенціали катода наведено відносно Li⁺/Li⁰ – електрода у цьому ж електроліті. Коефіцієнти дифузії іонів літію (D_{Li}) розраховували з циклічних вольтамперограм (ЦВА), а також за даними імпедансу Варбурга.

Попереднє дослідження властивостей прекурсорів карбону, необхідних для отримання композита «C/LiFePO₄», показало, що найбільш прийнятними є сахароза, глюкоза та фруктоза. Оскільки формування нанокompозитів «C/LiFePO₄» відбувається в процесі синтезу, то необхідно, щоб температури плавлення і карбонізації цих речовин були близькими до температури синтезу LiFePO₄. Тільки при цих умовах на кристалах може утворитися плівка розплавленого прекурсора, яка буде формувати вуглецеве покриття. З цих міркувань оптимальною є сахароза, температури плавлення і карбонізації якої близькі до 250 і 450 °С відповідно.

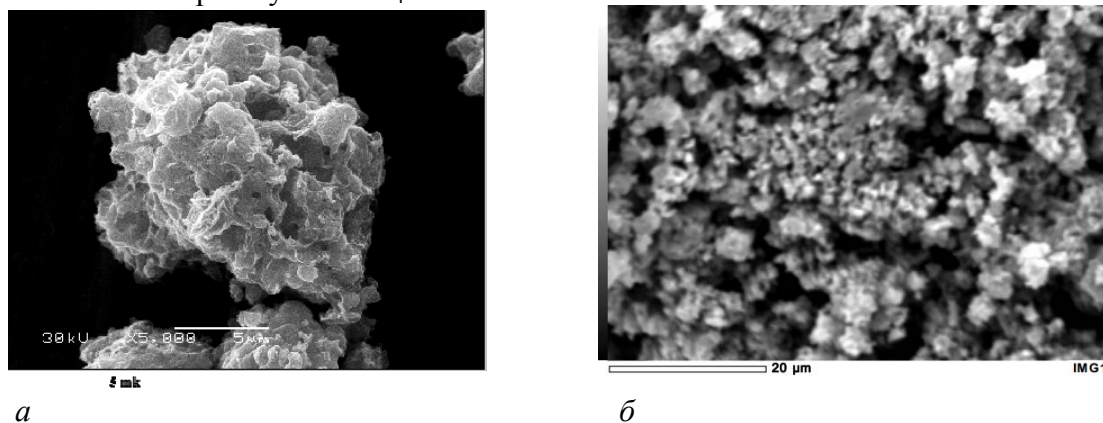
Результати та їх обговорення

Згідно з рентгенівською дифрактограмою (рис.1), синтезований продукт – кристали зі структурою олівіну (при 2θ 20.7, 25.5, 29.7, 35.5) з малими домішками фаз Li₂P₂O₇ і Fe₂P; рефлекси уширені, що дозволяє (по формулі Шерера) обчислити середній розмір (18 нм) частинок порошку. Помітні також агрегати з середніми розмірами ~1 мкм (див. SEM-зображення, рис.2).

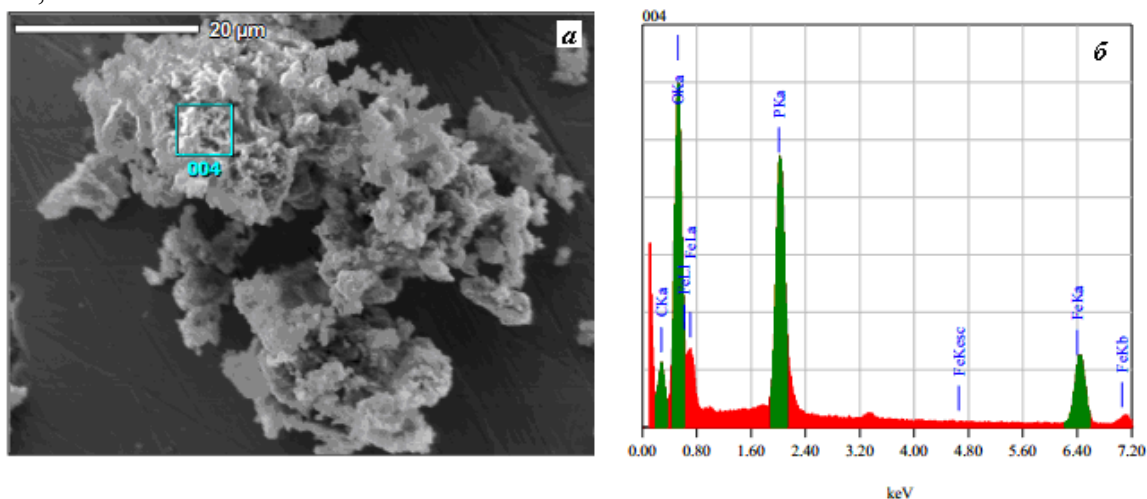
Рис. 1. Дифрактограма синтезованого зразка «C/LiFePO₄» (CuK_α-випромінювання).

На SEM-зображенні (рис.2) показана морфологія синтезованих порошків «C/LiFePO₄». У процесі синтезу формуються фрактальні структури, які сприяють прискоренню поверхневих реакцій. Аналіз даних за допомогою модуля JED 2300 JSM-6060 свідчить про досить рівномірний розподіл феруму та карбону в зерні синтезованого порошку LiFePO₄.

Рис. 2. SEM-зображення синтезованого зразка нанокompозита «C/LiFePO₄»: агломерат (а), загальний вигляд порошку (б).

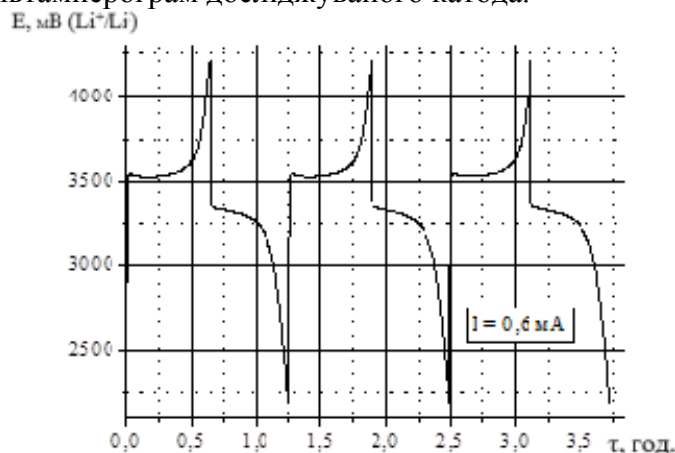
Згідно з даними графіка (рис. 3, б), елементний склад виділеного фрагмента синтезованого зразка (рис.3, а) становить: С 19,07 % ат., О 34,61 % ат., Р 17,27 % ат., Fe 29,05% ат.

Рис. 3. SEM-зображення (а) та EDX-спектр (модуль JED-2300) виділеного фрагмента синтезованого зразка нанокompозита «C/LiFePO₄».

Дещо завищений вміст вуглецю у зразку (порівняно із заданим) обумовлений його додатковим утворенням при термічному розкладанні прекурсору FeC_2O_4 .

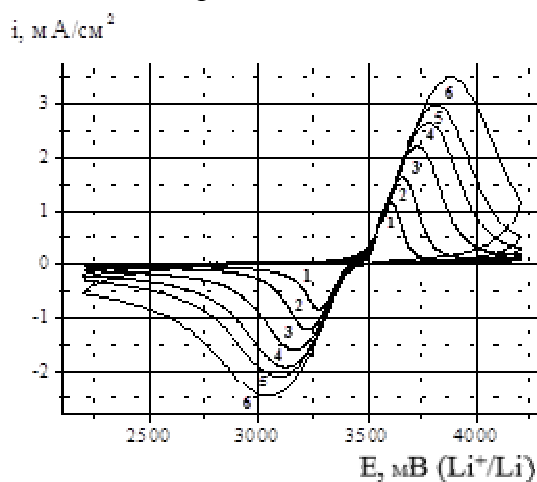
Електрохімічне тестування синтезованого катодного матеріалу показало, що вуглецева фаза, яка утворюється при карбонізації сахарози в сольовому розплаві, близька за електропровідністю до вуглеграфіту і суттєво підвищує електронну провідність композита. Такий висновок можна зробити з аналізу заряд-розрядних характеристик і вольтамперограм досліджуваного катода.

Рис. 4. Стационарні заряд-розрядні характеристики електрода «C/LiFePO₄» у 0,6 М розчині LiBOB у суміші ЕС:ДМС (1:1).

Циклювання композита «C/LiFePO₄» проводили в області потенціалів 2,2–4,2 В (рис.4). На заряд-розрядній кривій спостерігається плато в області потенціалів 3,4 – 3,5 В, що відповідає за інтеркаляцію/деінтеркаляцію літію в структурі олівіну. Питома ємність LiFePO₄ при густині струму 30 мА/г становить 142 мА·ч/г, що менше очікуваного результату. Це може бути пов'язане з присутністю іонів Fe^{3+} у композиті, наявність яких призводить до зменшення питомої ємності зразка. Зростання густини розрядного струму від 30 мА/г до 920 мА/г призводить до зниження питомої ємності з 120 до 60 мА·год./г.

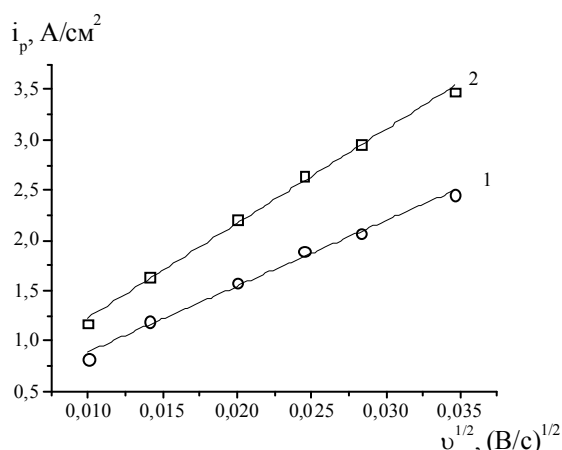
Циклічні вольтамперограми зразка «C/LiFePO₄» у залежності від швидкості розгортки потенціалу представлені на рис.5. Потенціали піків струму i_p на ЦВА близькі до величин, отриманих для подібних електродів іншими авторами [12,13].

Рис. 5. Вольтамперограми електрода «C/LiFePO₄» у 0,6 М розчині LiBOB у суміші ЕС:ДМС (1:1). Швидкість розгортки потенціалу v : 0,1 (1); 0,2 (2); 0,4 (3); 0,6 (4); 0,8 (5) та 1,2 (6) мВ/с.

Метод ЦВА (циклічної вольтамперометрії) дає можливість визначити кінетичні параметри реакцій за участю електроактивних частинок з виду залежностей i_p та $(E - E^0)$ від швидкості розгортки потенціалу v (рис. 6, 7). Лінійна залежність густини струму

піка (i_p) на ЦВА-кривих від кореня квадратного зі швидкості розгортки потенціалу (v) (рис.6) дає можливість розрахувати коефіцієнт дифузії літію (D) для зворотного процесу.

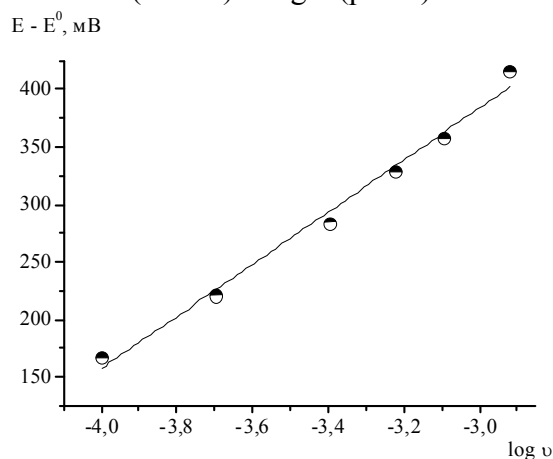

Рис. 6. Залежність густини струму в піку i_p вольтамперограми електрода «C/LiFePO₄» в 0,6 М розчині LiBOV у суміші ЕС:ДМС (1:1) від швидкості розгортки v потенціалу катодного (1) та анодного (2) процесів.

Рівняння для розрахунку коефіцієнта дифузії літію D_{Li} в інтеркальованих електродах має вигляд [14]:

$$i_p = 2,99 \times 10^5 \cdot (\alpha \cdot n)^{1/2} \cdot A \cdot \Delta C \cdot D_{Li}^{1/2} \cdot v^{1/2}, \quad (*)$$

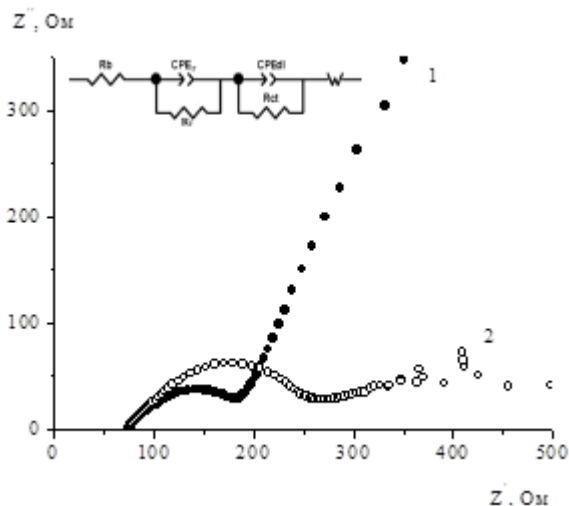
де α – коефіцієнт переносу заряду, n – число електронів, ΔC – початкова концентрація вакантних місць в інтеркалаті для катодного процесу (при анодному струмі ΔC – вихідна концентрація літію в інтеркалаті), A – видима площа електрода. Усереднений коефіцієнт переносу заряду (α) для композита «C/LiFePO₄» складає 0,11 і (згідно [14]) отриманий з нахилу залежності $(E_p - E^0) - \log v$ (рис.7).

Рис. 7. Залежність $(E_p - E^0)$ від $\log v$ для електрода «C/LiFePO₄» в 0,6 М розчині LiBOV у суміші ЕС:ДМС (1:1).

Вираз (*) справедливий для оцінки значення коефіцієнта дифузії одноелектронного процесу при 25 °С. Розраховане за цим рівнянням значення усередненого коефіцієнта дифузії літію в «C/LiFePO₄» складає $1,94 \cdot 10^{-13} \text{ см}^2/\text{с}$ у катодному та $3,87 \cdot 10^{-13} \text{ см}^2/\text{с}$ – в анодному процесах відповідно, що узгоджується з даними [15].

Годографу імпедансу для «C/LiFePO₄»-електродів у зарядженому та розрядженому станах, наведеному на рис. 8, відповідає електрична еквівалентна схема (рис.8, врізка) де: R_b – сумарний опір електроліту, електрода та сепаратора, R_{SEI}, CPE_{SEI} – складові імпедансу Фарадея міжфазної межі «електрод/електроліт», CPE_{dl} – ємність подвійного шару, R_{ct} – опір переносу заряду через межу фаз, W – імпеданс Варбурга, який характеризує перенос Li⁺ через катодний матеріал.

Рис. 8. Годограф імпедансу «C/ Li_{1-x}FePO₄»-електроду в 0,6 М розчині LiBOB у суміші ЕС:ДМС (1:1) у розрядженому x=0,95 (1) та зарядженому x=0,47 (2) станах і його еквівалентна схема (врізка).

У високочастотному діапазоні вимірювань в обох випадках спостерігається класичне півколо, яке відповідає за перенос заряду в електродній реакції (R_{ct}). Початкове значення активної складової омичного опору (R_b) в області частот 1·10⁶ – 1·10⁵ Гц відповідає опору електроліту в комірці, а також опору катодного матеріалу і в обох випадках становить 75,8 Ом. Радіус кола годографа 2 (рис.8, крива 2) значно більший, ніж годографа 1. Збільшення R_{ct} при переході від розрядженого стану до зарядженого пов'язане зі зменшенням кількості Li⁺ у структурі LiFePO₄. Тому R_{ct} складає 174 Ом – для зарядженого і 104 Ом – для розрядженого станів електрода відповідно. Годограф у низькочастотній області вимірювань (1 – 1·10⁻³ Гц) відповідає за імпеданс Варбурга і характеризує дифузію у структурі LiFePO₄. Коефіцієнт дифузії D_{Li} літію в композиті «C/LiFePO₄», знайдений з активної складової імпедансу Варбурга, за порядком величини співпадає з розрахованим за графіком на рис.6 (рівняння (1)).

Підсумки роботи

Розроблені нові методики середньотемпературного (450 і 650 –700 °С) синтезу порошків композита з «вуглеграфіт/літійферумфосфат». У методиці з розплавом солей літію реалізовано синтез кристалів «C/LiFePO₄» з одночасним формуванням на їхній поверхні вуглецевої фази за рахунок карбонізації вуглецевмісних прекурсорів (ВП) (цукроза, фруктоза, глюкоза). У другій – порошки отримано взаємодією карбонату літію, фосфату амонію, цитрату заліза і ВП. Досліджено механізм взаємодії прекурсорів і встановлені температури карбонізації ВП. Вивчено елементний, фазовий склад і морфологію синтезованих порошків «C/LiFePO₄». Показані їхні переваги перед катодним матеріалом, який отримано змішуванням порошків LiFePO₄ та ацетиленової сажі. Із синтезованих порошків виготовлено плівкові катоди, які протестовані методами циклічної вольтамперометрії, заряд-розрядних характеристик, а також імпедансної спектроскопії. Показано, що катоди мають низький опір (>75 Ом), їм притаманні

швидка (опір переносу заряду ~ 100 Ом) кінетика інтеркаляції/деінтеркаляції літію у «C/LiFePO₄» при потенціалах відповідно 3,1 і 3,7 В і коефіцієнт дифузії літію $4 \cdot 10^{-13}$ см²/с, стабільна ємність 140 мА·год/г при струмі 30 мА/г.

Література

1. *Fergus J. W.* Recent developments in cathode materials for lithium ion batteries // *J. Power Sources*. – 2010. – V.195. – P. 939–954.
2. *Bo Jin, Hal-Bon Gu.* Preparation and characterization of LiFePO₄ cathode materials by hydrothermal method // *Solid State Ionics*. – 2008. – V.178. – P. 1907–1914.
3. *Cheng-Zhang Lu, George Ting-Kuo Fey, Hsien-Ming Kao.* Study of LiFePO₄ cathode materials coated with high surface area carbon // *J. Power Sources*. – 2009. – V.189. – P. 155–162.
4. *Morphology and electrical properties of carbon coated LiFePO₄ cathode materials/ Bing Zhao [and others]* // *J. Power Sources*. – 2009. – V.189. – P. 462–466.
5. *Fei Gao, Zhiyuan Tang.* Kinetic behavior of LiFePO₄/C cathode material for lithium-ion batteries // *Electrochimica Acta*. – 2008. – V.53. – P. 5071–5075.
6. *Long-term cyclability of LiFePO₄/carbon composite cathode material for lithium-ion battery applications / Jing Liu [and others]* // *Electrochimica Acta* – 2009. – V. 54. – P. 5656–5659.
7. *Structure optimization and the structural factors for the discharge rate performance of LiFePO₄/C cathode materials/ Mingxia Gao [and others]* // *Electrochimica Acta* – 2010. – V. 65. – P. 8043–8050.
8. *Synthesis and electrochemical properties of multi-doped LiFePO₄/C prepared from the steel slag / Z.J. Wu [and others]* // *J. Power Sources*. – 2010. – 195. – P. 2888–2893.
9. *Электрохимические свойства проводящих структур фосфатов подгруппы железа / Э.В.Панов, С.М. Малеваный, Ю.А. Тарасенко, Н.Т. Картель // Вопросы химии и химической технологии.* – 2011. – Т. 2. – №4. – С. 111–115.
10. *Синтез и свойства катодного материала – литированного фосфата железа – для литий-ионных аккумуляторов / Э.В. Панов, С.М. Малеваный, Ю.А. Тарасенко, Н.Т. Картель // Вісник Харківського національного університету. Хімія.* – 2012. – Вип. 21 (44). – № 1026. – С. 9–16.
11. *Литированные фосфаты железа и некоторых d-металлов: синтез в расплавах, физико-химические и электродные свойства / С.М. Малёваный, Э.В. Панов, Ю.А. Тарасенко, Н.Т. Картель // Поверхность.* – 2013. – Вып. 5(20). – С. 144–154.
12. *G.T.K.Fey, T.L.Lu, F.Y.Wu.* Carboxylic acid-assisted solid-state synthesis of LiFePO₄/C composites and their electrochemical properties as cathode materials for lithium-ion batteries. // *Journal of Solid State Electrochemistry* – 2008– Vol. 12 – P. 825 – 833.
13. *Kinetic analysis on LiFePO₄ thin films by CV, GITT, and EIS / Kun Tang, Xiqian Yu, Jinpeng Sun, Hong Li, Xuejie Huang // Electrochimica Acta.* – 2011 – Vol. 56 – №13 – P. 4869-4875.
14. *Zhao D., Feng Y-L., Wang Y-G, Xia Y-Y.* Electrochemical performance comparison of LiFePO₄ supported by various carbon materials // *Electrochimica Acta*. 2013. – V. 88. – P. 632-638.
15. *Tang K., Yu X., Sun J., Li H., Huang X.* Kinetic analysis on LiFePO₄ thin films by CV, GITT, and EIS // *Electrochimica Acta*. 2011 – V. 56. – №13. – P. 4869-4875.

**СРЕДНЕТЕМПЕРАТУРНЫЙ СИНТЕЗ И ЭЛЕКТРОХИМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА
НАНОКОМПОЗИТОВ «C/LiFePO₄» -КАТОДА ЛИТИЙ-ИОННОГО
АККУМУЛЯТОРА**

**А.В. Потапенко¹, Ю.А. Тарасенко², М.Т. Каргель², Э.В. Панов¹,
А.В. Потапенко³, В.А. Галагуз¹**

¹*Институт общей и неорганической химии им. В.И.Вернадского НАН Украины, 03680
Киев - 142, просп. Палладина 32/34;*

²*Институт химии поверхности им. А.А. Чуйко Национальной академии наук Украины,
ул. Генерала Наумова, 17, Киев, 03164, Украина;*

³*Межведомственное отделение электрохимической энергетики НАН Украины, Киев,
просп. Акад. Вернадского 38а.*

Предложены методики среднетемпературного синтеза в расплавах LiNO₃ и NaCl-KCl нанокристаллов «C/LiFePO₄»-катодного материала для литий-ионного аккумулятора. Показано, что образуются порошки со средним размером частиц ~18 нм со структурой оливина и с фрагментами карбона на поверхности. Электрохимическое тестирование образцов показало следующие характеристики: сопротивление электрода и переноса заряда 75 и 100 Ом, коэффициент диффузии лития - $4 \cdot 10^{-13}$ см²/с, зарядная емкость 140 мАч/г при токе 30 мА/г и пиках напряжения 3,1 и 3,7 В.

**MIDDLE-THERMAL SYNTHESIS AND ELECTOCHEMICAL PROPERTIES OF
THE «C/LiFePO₄» - NANOCOMPOSITES AS A CATHODE OF THE LI-ION BATTERY**

**A.V. Potapenko¹, Yu.O. Tarasenko², M.T. Kartel², E.V. Panov¹,
A.V. Potapenko³, V.A. Halahuz¹**

¹*V.I. Vernadsky Institute of general and inorganic chemistry of Ukraine,
03142-Kiev prospekt Akademika Palladina 32/34, Ukraine*

²*Chuiko Institute of Surface Chemistry of National Academy of Sciences of Ukraine,
17 General Naumov Str. Kyiv, 03164, Ukraine*

³*Inter-agency department of electrochemical energetics NAS of Ukraine*

Procedures for the synthesis of «C/LiFePO₄» nanocrystals, cathodic material for lithium ion battery, in LiNO₃ and NaCl-KCl melts are proposed. It has been shown that powders with a mean particle size of 18 nm with olivine structure and carbon fragments on the surface are formed. An electrochemical testing of samples showed the following characteristics: electrode and charge-transfer resistance: 75 and 100 Ω, diffusion coefficient: $4 \cdot 10^{-13}$ cm²/s, charging capacity: 140 mAh/g, at a current of 30 mA/g and 3.1V and 3.7 V peaks.